

Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

Den 27. juni 2017

Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 379 (Alm. del) af 31. maj 2017 stillet efter ønske fra Pelle Dragsted (EL)

Spørgsmål

Kan ministeren bekræfte, at der med finansministeriets nuværende regnemodeller ikke vil kunne antages nogen negative dynamiske effekter på arbejdsudbuddet af en reform som nedlægger alle landets daginstitutioner?

Svar

Der er i svaret forudsat, at der spørges til en situation, hvor det er de offentlige daginstitutioner, der nedlægges, og hvor den offentlige støtte til privat børnepasning samtidig fjernes. Dette kan i et vist omfang sidestilles med en situation, hvor egenbetalingen til daginstitutioner øges til 100 pct. for alle.¹ Med de nuværende regler skal kommunen give et tilskud til børn i dagtilbud inden skolestart på mindst 75 pct. af udgifterne til pladsen. For børn i skolealderen i fritidshjem skal kommunen give et tilskud på mindst 70 pct., og der er ikke krav om kommunalt tilskud til børn i SFO (skolefritidsordning). Udover det tilskud, som kommunen skal give, vælger mange kommuner at give et frivilligt kommunalt tilskud til ned-sættelse af forældrebetalingens andelen.

Finansministeriet indregner normalt arbejdsudbudsvirkninger af marginale ændringer af egenbetalingen til daginstitutioner, når virkninger af ændringer på dag-institutionsområdet skal vurderes.

Med de nuværende regler er forældrebetalingen indkomstafhængig, idet der ydes der økonomisk friplads til familier med samlet årsindkomst under 170.101 kr. (2017-niveau).² Familier med en samlet årsindkomst mellem 170.101 kr. og 173.870 kr. betaler 5 pct. af kommunens daginstitutionstakst, derefter stiger egenbetalingen med et pct.-point, hver gang den samlede årsindkomst stiger med 3.769 kr., således at familier med en samlet årsindkomst over 528.200 kr. betaler kommunens fulde takst.

¹ Dette forudsætter, at der vil være mulighed for privat børnepasning til omtrent samme pris (før tilskud) som de nedlagte offentlige tilbud.

² Årsindkomst består af personlig indkomst, positiv kapitalindkomst samt aktieindkomst over 5.000 kr. Enlige forsørgere har desuden et fradrag i årsindkomst på 59.492 kr. Indtægtsgrænserne forhøjes derudover med 7.000 kr. pr. hjemmeboende barn under 18 år.

Ændringer i egenbetalingen for forældre med deres børn i daginstitution, virker i princippet som en ændring i marginals-katten, idet en øget arbejdsmarkedsindkomst fører til en øget egenbetaling for de familier, der har en årsindkomst i af-trapningsintervallet for den økonomiske friplads. På den baggrund indregner Fi-nansministeriet en effekt på timearbejdsudbuddet af ændringer i daginstitutionsbe-talingen ud fra samme principper som ved ændringer i indkomstskatterne.

Ændringer i egenbetalingen vil også have betydning for den økonomiske tilskyn-delse til at være i beskæftigelse, hvilket afspejles i det såkaldte forskelsbeløb. Med de nuværende regler vil en del af gevinsten af at komme i arbejde blive modgået af øget egenbetaling til daginstitution. Finansministeriet beregner på baggrund af forskelsbeløbet en effekt på arbejdsmarkedsdeltagelsen af marginale ændringer i egenbetalingen til daginstitutioner ud fra samme principper som ved ændringer i indkomstskatterne.

En reduktion i kommunens tilskud og dermed taksten for daginstitutioner vil på-virke familierne forskelligt, alt efter hvor de ligger i aftrapningsintervallet. Men det vil også have betydning, hvordan denne reduktion i tilskud udformes. Det kunne eksempelvis være som en reduktion i indkomstgrænsen for økonomisk friplads, eller ved at øge taksten på daginstitutionspladser.

Selvom Finansministeriet ikke tidligere har haft lejlighed til at regne på en reform, som skulle nedlægge offentlige daginstitutioner og helt fjerne den offentlige støtte til privat børnepasning, er det således ikke korrekt, at der i henhold til Finansi-steriets regneprincipper ikke kan antages nogen effekter på arbejdsudbuddet. Dis-se effekter vil dog ikke være knyttet til ændringer i omfanget, hvormed (offentlige eller private) børnepasningstilbud benyttes. De vil derimod afspejle, hvad der svarer til ækvivalente ændringer af indkomstskatterne ved overgang til fuld egen-betaling.

Usikkerheden forbundet med vurdering af adfærdseffekter er generelt stigende med omfanget af den ændring, der overvejes, og usikkerheden vil være betydelig i forhold til at vurdere virkningerne i en situation med 100 pct. egenbetaling for alle. Der vil i så fald være tale om ret markante ændringer på marginals-katten, og i det såkaldte forskelsbeløb (den økonomiske gevinst ved at være i arbejde). Ved så store ændringer, som der spørges til, må det forventes, at effekterne vil kunne afgive fra dem, der umiddelbart kan udledes af de eksisterende skøn for virkninger ved marginale ændringer i egenbetalingen. Med høje priser på børnepasning er det endvidere muligt, at nogle forældre vil vælge at melde deres børn ud af daginsti-tutionerne for at blive selvforsørgende og passe deres børn hjemme i stedet for at deltage på arbejdsmarkedet. Finansministeriet indregner som udgangspunkt ikke effekter, der hænger sammen med ændringer i omfanget, hvormed daginsti-tutionerne benyttes.

For Finansministeriet er det et helt overordnet princip, at der skal udarbejdes så retvisende og dækkende skøn som muligt for, hvordan økonomisk-politiske tiltag

påvirker de offentlige finanser og samfundsøkonomien i øvrigt. Det betyder, at eventuelle afledte effekter skal indregnes i Finansministeriets økonomiske beregninger såfremt der er belæg herfor.

Når Finansministeriet kun indregner virkninger af eventuelle ændringer i den sammensatte marginalsat og ikke øvrige effekter, skyldes det således manglende empirisk grundlag. Finansministeriet anerkender, at der vil kunne være effekter, som ikke er indeholdt i beregningerne, hvis alle offentlige daginstitutioner nedlægges og offentlig støtte til privat børnepasning helt fjernes. Skøn for disse effekter vil dog kræve, at der blandt andet gøres antagelser om, hvilke typer og i hvilket omfang private pasningstilbud ville opstå som alternativ til de offentlige institutioner. Det skal således bemærkes, at alternativet til offentlig børnepasning *ikke* er ingen pasning, idet man må forvente, at langt størstedelen af børnefamilierne – i denne hypotetiske situation – vil opsøge andre, privat finansierede pasningsmuligheder.

Helt generelt er det vanskeligt at skønne over virkningerne af meget store ændringer i de udbudte offentlige velfærdsydelser – herunder nedlæggelse af daginstitutioner. I sådanne tilfælde vil det efter Finansministeriets opfattelse ikke være muligt at foretage særligt præcise kvantitative skøn over fx effekten på arbejdsudbuddet. Finansministeriet vil dog i sådanne situationer søge at beskrive de sandsynlige virkninger – også ud over, hvad der konkret kan regnes på. Det gælder i øvrigt generelt, at Finansministeriets beregninger i det omfang, det er relevant, ledsages af forbehold og kvalitative vurderinger, som kan være af lige så stor vigtighed for at opnå et retvisende billede af virkningerne af et givet tiltag som eventuelle kvantitative vurderinger af eksempelvis arbejdsudbudsvirkninger.

Med venlig hilsen

Kristian Jensen
Finansminister